

Nowy ssak 'prakopytny' z podrodziny Apheliscinae z późnego paleocenu Montany i Alberty a filogeneza 'hiopsodontów'

Shawn P. Zack, Tonya A. Penkrot, David W. Krause, and Mary C. Maas

Acta Palaeontologica Polonica 50 (4), 2005: 809-830

Opisano nowy rodzaj, ssaka 'prakopytnego' ('Condylarthra') z podrodziny Apheliscinae, z co najmniej dwoma gatunkami, *Gingerichia geoteretes* z kamieniołomów Douglass i Glennie na wschodzie Crazy Mountains Basin, w południowo-środkowej Montanie (USA) i *Gingerichia hystrix* ze stanowiska Cochrane 2 w Albercie (Kanada), oba z odsłoneń późnego paleocenu (wczesny Tiffanian, T11, w lokalnej skali stratygraficznej NALMA). *Gingerichia geoteretes* jest oparta na prawie kompletnym dolnym uzębieniu policzkowym i na tle podrodziny wyróżnia się brakiem parakonidu, metakonidu i przedniego cingulidu na p4 oraz posiadaniem dolnych trzonowców z mniej zredukowanymi parakonidami (zwłaszcza m2 i m3), oraz stosunkowo wysokimi trygonidami. *Gingerichia hystrix* wydaje się być gatunkiem prymitywniejszym, wykazując nieco mniej wyspecjalizowaną morfologię niż *G. geoteretes*. Taksony te są rzadkimi elementami w zespołach faunistycznych odsłoneń Cochrane 2 i Douglass Quarry, są zarazem najwcześniejszymi znanymi przedstawicielami swej podrzodziny. Dzięki temu stwarzają nowe możliwości rozstrzygnięcia zarówno składu gatunkowego, jak i powiązań filogenetycznych Apheliscinae i innych drobniejszych 'prakopytnych'. Analiza filogenetyczna wskazuje, że *Hyopsodus* i *Mioclaenidae* tworzą monofiletyczną grupę z wyłączeniem innych taksonów tradycyjnie umieszczanych w obrębie Hyopsodontidae, w tym Apheliscinae. Zrewidowano definicję Hyopsodontidae tak, by obejmowały tradycyjnie zaliczane do nich *Mioclaenidae*. Inne 'hiopsodonty', w tym afeliscyny, tworzą odrębny monofiletyczny kład, dla którego wskrzeszono nazwę Apheliscidae. Ponadto stwierdzono, że *Haplaletes senior* to dolne uzębienie *Utemylus latomius* lub jego bliskiego krewniaka.

Key words: Mammalia, "Condylarthra," Apheliscidae, Hyopsodontidae, Paleocene, Tiffanian, N. America.

Shawn P. Zack [szack1@jhmi.edu] and Tonya A. Penkrot [tpenkrot@jhmi.edu], Center for Functional Anatomy & Evolution, The Johns Hopkins University School of Medicine, Baltimore, Maryland 21205; David W. Krause [dkrause@notes.cc.sunysb.edu], Department of Anatomical Sciences, Stony Brook University, Stony Brook, New York 11794–8081; Mary C. Maas [mcmaas@prodigy.net.mx], Department of Anthropology and Laboratory of Vertebrate Paleontology, University of Texas at Austin, Austin, Texas 78712–1086.

 [Full text \(731.0 kB\)](#)